

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ (ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ)

Ἐν Ἑλλάδι . . . . Δραχ. 10  
Ἀλλοδαπῆς . . . . Δρ. χρ. 10

Ἀρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκάστου  
μηνός.

# ΑΓΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

Πᾶσα αἰτισις ἀφορῶσα εἰς τὸ φύλλον ἀπευθύνεται  
Πρὸς τὸν κ. Ι. Λαμπρόπουλιν, διηγήτορον  
Ὁδὸς Ἱσπικράτους 5.

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἀποδίδονται

## ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΛΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

### ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κύριον ἄρθρον (ἡ σημασία τῶν ἐν Δελφοῖς ἐν-  
καινίων). — Κυανὴ Βίβλος (ἡ διπλωματικὴ  
τῆς Ἑλλάδος στάσις ἐν Μακεδονίᾳ) — Μακε-  
δονία (τὸ τὸν πρακτικὸν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ παρὰ  
τῶν Ἑλλήνων). — Ἀγγέλματα καὶ θρύλοι.  
— Μικρὰ Ἀσία (τὰ ἔργα τοῦ μικρασιατικοῦ  
συλλόγου ἡ «Ἀνατολή») — Οἱ ξένοι περὶ  
ἡμῶν (δ. Ρ. Γαριβάλδης καὶ τὰ δίκαια τοῦ ἑλ-  
ληνισμοῦ). — Τὰ ἐν Ἑλλάδι.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 17 Ἀπριλίου 1903.

Οὐδεμίαν ἔχομεν κλίσιν πρὸς τὰς παραφω-  
νίας, ὅα ἦτο δὲ καὶ ἄποιν σήμερον νὰ ὑπο-  
μνήσωμεν μόνοι ἡμεῖς, ὅτι ἐν ταῖς αὖριον διε-  
ξαγομέναις πνευματικαῖς ἐν Δελφοῖς ἐορταῖς  
ὑπάρχει ποία τις ἀντιστροφή τῆς σημασίας τῶν  
ῥημάτων τῶν φιλοξενούντων καὶ τῶν φιλοξενου-  
μένων, τῶν ἐκδιδόντων τὰ προσκλήτηρια καὶ  
τῶν προσκεκλημένων. Τὸ θέμα τοῦτο εἶναι ἐν-  
τελὼς οἰκογενειακὴ ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων ὑπό-  
θεσις, ἣν πρέπει νὰ συζητήσωμεν κατ' ἰδίαν,  
δὲν πρέπει δὲ οὐδὲ τὸ παράπαν νὰ ἀναμειχθῇ  
εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τοῦ  
θαυμασμοῦ, ἅπερ ὀφείλει νὰ αἰσθάνηται καὶ  
αἰσθάνεται ἡ Ἑλλάς πρὸς τὴν γαλλικὴν ἐπι-  
στήμην, ἥτις ἀποκαλύπτει σήμερον πρὸ σύμ-  
παντος τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου καὶ παρα-  
δίει εἰς τὴν σπουδὴν αὐτοῦ τὰ εὐρεθέντα κει-  
μένα τῆς προγονικῆς ἡμῶν τέχνης ἐν τῇ Ἱε-  
ρουσαλὴμ ταύτῃ τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος.

Ἡ διψα τῆς ἐρευνῆς καὶ τῆς γνώσεως μά-  
λιστα τῆς ἀρχαιότητος ταύτης, ὡς διδασκάλου  
τοῦ καλοῦ καὶ ὑποφύτου τῆς αἰωνίας ἀλη-  
θείας, παρὰ τοὺς ἐν παροῦσιν πού καὶ πού  
ὅπο τῆς ἀμαθείας ἐκφερομένους κρωγμούς κατὰ  
τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, κατέχει σύμπαντα  
τὸν πεπολιτισμένον κόσμον, διψα, ἣν ἐξερεθίζει  
ἡ εὐρεσις καὶ ἣν δέχονται ἀντὶ τῆς κορέσεως τῆς ἐ-  
πιθυμίας ἡ δόξα. Μεταξὺ τῶν τεσσάρων πεπο-  
λιτισμένων ἐθνῶν, ἅτινα πρωτοστατοῦσιν ἐν  
τῇ κινήσει ταύτῃ, οἱ Ἄγγλοι, οἱ Γερμα-  
νοὶ, οἱ Ἰταλοὶ, οἱ Γάλλοι, οἱ τελευταῖοι οὗτοι  
δὲν κατέχουσιν οὐδένας ὑποδεστέραν θέσιν, εἰς  
τὰς ἄλλας δὲ μεγίστας πρὸς τὴν ἐπιστήμην  
ὑπηρεσίας τῶν αἰ ἀνασκαφῶν τῶν Δελφῶν προ-  
σθέτουσιν ἀπαράβλητον κόσμον καὶ ὁ ἐγκανί-  
ζων σήμερον τὸ αὐτόθι ἐγερθὲν μουσεῖον τὸ  
περιλαμβάνον τὰ ἀνεκτίμητα εὐρήματα Γάλ-  
λος ὑπουργὸς τῆς Παιδείας δύναται δικαίᾳ τῷ  
λόγῳ νὰ ἀνακηρύξῃ ἀπὸ τοῦ χώρου, ἀφ' οὗ  
ἐρησμολογούντο αἱ τύχαι τῆς ἀρχαίας Ἑλ-  
λάδος, οἱ πόλεμοι καὶ αἱ ἐκχειρίσαι, ἐν ὀνό-  
ματι τῆς γαλλικῆς ἐπιστήμης, ἀπὸ τοῦ χώρου,  
ἢν ὁμφαλὸν

μῶσον καθίζων Φοῖβος ὕμνῳδε βροτοῖς  
τὰ τ' ὄντα καὶ μέλλοντα θεοπίζων ἀεὶ,  
νὰ ἀνακηρύξῃ, ὅτι πρόσωτος ὑπῆρξεν ὁ Ὀρῆνος  
τῆς Πυθίας χρησιμοδοτούσης πρὸς τὸν αὐτο-  
κράτορα Ἰουλιανόν:

Ἐπάτε ἱφ βασιλεῖ χαμαὶ πέσε δαίδαλος ἀλῶ.  
Ὀδῆκε Φοῖβος ἔχει καλῶσαν, οὐ μάντιδα δάφνην,  
οὐ παρὰν λαλοῦσαν, ἀπέσβετο καὶ λάλον ὕδωρ,  
διότι ὑπὸ τὴν σκαπάνην τῆς γαλλικῆς ἐπι-  
στήμης ἦνοιξε καὶ πάλιν τὸ στόμα τὸ εὐ-  
ρημον, οὐχ ἵνα ἀείδῃ Ἑλλησι βοᾷς, ἀς  
ἂν Ἀπόλλων κελადῇ, ἀλλὰ πάσῃ τῇ  
πεπολιτισμένῃ ἀνθρωπότητι ἵν' αὐδῇ τὴν αὐ-  
τὴν τῆς αἰωνίας ἐκχειρίσαι, ἣν ἐπιβάλλει ὁ  
κοινὸς θαυμασμός καὶ ἡ κοινὴ λατρεία πρὸς τὸ  
καλόν, οὗ ὑπέρωχον θησαυροφυλάκιον ἰδρυθῇ  
σήμερον ἐγκαινιζόμενον ἐν τῇ ἱερᾷ τῶν Δελ-  
φῶν πέτρᾳ.

Μυσταγωγὸς ἰερεῖα τοῦ νέου τούτου ναοῦ  
ἡ γαλλικὴ ἐπιστήμη δύναται διὰ τοῦ ὑπουργοῦ  
τῆς γαλλικῆς παιδείας νὰ ἀναφωνήσῃ πρὸς  
τοὺς ἐπιστήμονας ὅλης τῆς πεπολιτισμένης  
οἰκουμένης:

Ὡ Φοῖβον Δελφοὶ θεράπες,  
τὰς Κασταλίας ἀργυροειδέας  
βαίνετε δῖνας, καθαράς δὲ δρόσοις  
φαιδρυνάμενοι στείχετε ναοῦς.

Ἀλλὰ τὸ κήρυγμα τοῦτο ἰδιόζουσαν ἀντή-

χσιν πρέπει νὰ εὕρῃ ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν τῶν  
Ἑλλήνων.

Μακρὰν πορεύονται ὁδὸν οἱ ξένοι καὶ μεγάλα  
δαπανῶσιν, ἵνα μὴ μόνον εἰς προσκύνῃσιν ἑλ-  
θῶσι τῶν κειμηλίων τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότη-  
τος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀποκάλυψιν καὶ τὴν με-  
λέτην αὐτῶν, ὅπως ἐξευγενίσωσι τὴν καρδίαν  
αὐτῶν καὶ ὑψώσωσι τὴν διάνοιαν αὐτῶν διὰ  
τοῦ θαυμασμοῦ πρὸς τὴν τελειοτάτην ἐκείνην  
ἀντίληψιν τοῦ καλοῦ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων,  
ἥτις ἀπετέλεσε τὸ κορυφαῖον τῆς δόξης αὐτῶν  
καὶ ἦς ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις καὶ μόνῃ ἡ  
κατανόησις ἀποτελεῖ τὴν ὑπέρωχον ἡδονὴν πᾶ-  
σης διανοουμένης ψυχῆς, πάσης ὑπέρωχον δια-  
νοίας, πάσης ἡμερωμένης καρδίας.

Ἐπιστημονικῶς ἡ Ἑλλάς οὐδένος τῶν τεσ-  
σάρων ἐκείνων μεγάλων ἐθνῶν ὑστέρησεν ἐν  
τῇ σπουδῇ καὶ τῇ ἀποκαλύψει τῶν σεπτῶν  
τῆς ἀρχαιότητος κειμηλίων, ἂν δ' ὑπάρχῃ ἐπι-  
στήμη ἐν Ἑλλάδι εὐφύμῳς γινόμενη γνωστὴ  
καὶ πέραν τῶν ὁρίων αὐτῆς, ἡ ἐπιστήμη αὕτη  
εἶναι ἡ ἀρχαιολογικὴ καὶ οἱ θεράπες αὐτῆς,  
ἵνα κατ' Εὐριπίδην καλῶμεν αὐτοὺς, ἐστῇ-  
σαν ἀνέδρον τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην πρὸς  
τὰς ἐν Εὐρώπῃ ἀδελφὰς αὐτῆς. Οὐδ' ἡ πολι-  
τεία δὲ ἡ ἑλληνική, ἡ ἐν πολλοῖς τισὶν ἄλλοις  
παιταύσα, ὑπελείφθη δαπανῶν φεισθεῖσα ἢ με-  
ριμνῶν, ὅπως προαγάγῃ τὰς ἐρεῦνας τῆς ἐπι-  
στήμης, ὅπως ἀνέυρῃ τὰ ἐν τοῖς κόλποις τῆς  
ἑλληνικῆς γῆς κεκρυμμένα, ὅπως εὐλαβῶς φυ-  
λάξῃ τὰ εὐρήματα, τοῦναντίον μάλιστα οὐδὲν  
ἔθνος ἢ κράτος, οὐδ' αὐτὴ ἡ Ἰταλία ἡ ἴσῃ  
ἔχουσα τὴν κατὰ ποσότητα τοῦλάχιστον ἀφ-  
θονίαν τῶν ἀρχαίων κειμηλίων ἐδαπάνησεν ἢ  
δαπανᾷ τοσαῦτα ὅσα ἡ μικρὰ καὶ ἄπορος ἑλ-  
ληνικὴ πολιτεία ἄριστα ἐν τούτῳ διερχομένη  
οὐσα τὴν ἔμφυτον καὶ ἀσάλευτον ἐγγενῆ τοῦ  
ἑλληνικοῦ λαοῦ τῶν πρὸς τὴν ἐπ' ἀνόδον εἰς  
τὰς παλαιὰς τῆς ἀντιλήψεως ἑξέως, πρὸς τὸν  
ἄκοιμτον σεβασμὸν τῶν ὑπὸ τῶν ἀθανάτων  
ἡμῶν προγόνων καταλειφθέντων.

Ἀλλ' ὁ σκοπὸς τοῦ ἁρθροῦ τούτου δὲν εἶναι  
νὰ ἐξάρωμεν τὰ γενόμενα. Ἀπεβλέψαμεν ἰδίᾳ  
εἰς τὸ τί γίνεται ἐν Ἰταλίᾳ καὶ τί τελεῖται ἐν  
Ἑλλάδι. Ἐκεῖ ζηλοτύπως φρουροῦνται ὑπὲρ  
τῆς ἰταλικῆς ἐπιστήμης τὰ ἀρχαία κειμήλια,  
αἱ ἀνασκαφαὶ δὲ τῆς Πομπηίας ἀπὸ τοῦ 1715  
ἀρξάμεναι, πρὸ ὅσο ὅσον ἐπὶ ἑκατονταετηρί-  
δων, δὲν ἐχώρησαν οὐδ' εἰς τὸ τρίτον τοῦ ὅλου  
μέχρι σήμερον ὑπὸ Ἰταλῶν ἀποκλειστικῶς ἐ-  
πιστημονικῶν διεξαγόμεναι καὶ οὗτο διότι κω-  
φὴ πρὸς τὰς διαμαρτυρίας τῶν ἀνυπομονούντων  
ξένων ἡ Ἰταλία ἀπαντᾷ λακωνικώτατα: «Ἡ  
λατινικὴ ἀρχαιότης ἐμοὶ ἀνήκει καὶ τὴν πρῶ-  
την περὶ αὐτῆς ἐρευναν καὶ τὴν πρῶτην αὐ-  
τῆς ἀποκάλυψιν εἰς μόνους τοὺς Ἰταλοὺς θὰ  
ἀναθέσω. Ἐν Ἑλλάδι ὅλους τοὺνάντιον. Ἐ-  
πικρατεῖ κοσμοπολιτισμὸς ἐστὶν ὅτε ἐπικίνδυ-  
νος, πολλὰς δαπανήσας, πάντοτε ἐπιβλαβῆς  
καὶ ἄδικος κατὰ τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιολογικῆς  
ἐπιστήμης, ἐλαφρὰ δὲ τῇ καρδίᾳ καὶ νῦν ἀμε-  
λετήτῳ παραχωροῦμεν τὴν ἀνασκαφὴν τῶν  
προγονικῶν ἡμῶν κειμηλίων οὐ μόνον εἰς κυ-  
βερνήσεις, ἀλλὰ καὶ εἰς ἰδιώτας ἐτι. Οὐδαμῶς  
τοῦ κόσμου γίνονται οὕτω ἀθρόαι, ὅπως ἐν  
Ἑλλάδι, ἀνασκαφαί, ἐν πλείστοις δὲ χώροις  
ὕπὸ ξένων, οἰνοὶ ὁμοιογενέων οὕτω, ὅτι δὲν  
ὑπάρχει ἀρχαιολογικὴ ἐν Ἑλλάδι ἐπιστήμη  
ικανὴ εἰς ἐρευναν, ἐν ᾗ εἶναι ἀνακρίβεστατον  
τοῦτο, καὶ καταδικάζομενον τῶν Ἑλλήνων ἐ-  
πιστημόνων νὰ ἴστανται πρὸ τοῦ οὐδοῦ τῶν  
ἀνασκαπτομένων ἀρχαίων κτιρίων ἀκούοντες  
—οἷα πραγματῶν ἀντιστροφή!— «Μηδεὶς Ἑλ-  
λην εἰσίστω, ἐκεῖ ἔνθα ἄλλοτε ἀντήχει:

Μηδεὶς βάρβαρος εἰσίστω, καὶ ἀναμένοντες  
ἐπὶ ἔτη, πολλὰς ἐπὶ δεκαετηρίδας, νὰ μελε-  
τήσωσι τὰ εὐρεθέντα κατὰ τὰς ἐκδόσεις καὶ τὰς  
ἀντιγραφὰς αὐτῶν, οἷας ἀπέκτεσαν τὸ δικαί-  
ωμα τῆς προτεραιότητος νὰ ἐπιχειρήσωσιν οἱ  
ἐπιστήμονες οἱ ξένοι οἱ τὰς ἀνασκαφὰς ἐνεργ-  
γούντες!

Ἀλλ' ὁ λόγος οὕτω χωρῶν θὰ παρέστυεν  
ἡμᾶς ἐπὶ τὸ θέμα τὸ ἀπηγορευμένον, ὃ δὲν  
πρέπει νῦν νὰ ἱζώμεν, ἀναγκαῖον δὲ νὰ ἐπα-  
νέλθωμεν ἐκεῖ, ὅθεν ἡρξάμεθα, εἰς τὸ διδάγ-  
μα, ἐφ' ᾧ πάντοτε χάριτας ὀφείλομεν νὰ ὁμο-  
λογήσωμεν τοῖς ξένοις, ὅπερ παρέχουσιν ἡμῖν  
διὰ τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς λατρείας τῶν προ-  
γονικῶν ἡμῶν καλλιστοουργημάτων.

Οἱ διδάσκαλοι τῆς ἑλληνίδος νεότητος τούτῳ  
τῷ παραδείγματι ττοιχοῦντες ἄς μυσταγαγῇ-  
σωσιν αὐτὴν περιάγοντες ἀνὰ τὰ ἀρχαία μνη-  
μεῖα, διδάσκοντες τὴν ἱστορίαν αὐτῶν καὶ τὸ  
κάλλος πληροῦντες τὰς ἀπαλὰς αὐτῶν ψυχὰς  
διὰ τοῦ αἰσθήματος τῆς ἐπὶ τῇ προγονικῇ εὐ-  
κλείᾳ ὑπερηφανίας, ὅπερ τότε μόνον εἶναι ἁ-  
ληθὲς καὶ γνήσιον καὶ δὲν μεταπίπτει εἰς τὴν  
ἐπικίνδυνον ἀλαζονείαν, ὅταν ἐπιμελῶς μελε-  
τῶμεν τελειότατα κατανοηθῇ τὸ μεγαλεῖον  
καὶ τὸ κάλλος τῶν ἔργων ἐκείνων, ὧν τέκνα  
καυχώμεθα εἶναι, μεταγγίζοντες διὰ τῆς με-  
λέτης καὶ μόνον διὰ τῆς μελέτης τὴν ἡδίστην  
ἔρευναν τοῦ νὰ κατανοῶμεν πρῶτοι ἀπάντων καὶ  
ὑπέρτερων πάντων Ἑλλήνων ἡμεῖς τῶν Ἑλλή-  
νων τὰ ἔργα.

### ΚΥΑΝΗ ΒΙΒΛΟΣ

Ἡ ἐν Μακεδονίᾳ διπλωματικὴ στάσις  
τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἐνοχος ἀνοχὴ τῶν βουλγαρικῶν κοι-  
τάτων ὑπὸ τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως.  
— Ἡ σύντομος προσοχὴ τῆς ἑλληνικῆς  
κυβερνήσεως ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν. — Ἡ  
σημασία τῶν ἐορτῶν Σίπκας.

(Ἰδὲ καὶ προηγούμενον φύλλον).

Ἐγρᾶφῃ ἐπανελημμένως παρὰ τῶν μὴ εἰδω-  
θεν ἀκριβῶς τὰ πράγματα καὶ ἰδίᾳ παρὰ τῶν  
σπουδόντων μετ' ἀνυπομονήσεως νὰ ἐκφράζωσι τὴν  
γνώμην των περὶ πραγμάτων, περὶ ὧν, καίπερ σπου-  
δαίον, κρινῶσιν ἀνάξια τῶν φροντιστῶν των καὶ νὰ  
ἐρωτήσωσι καὶ τοὺς ἀρμόδιους, ἐγρᾶφῃ. λέγομεν,  
ὅτι τελείαν ἀδιαφορίαν ἐπέδειξεν ἡ Ἀγγλία ἐν τοῖς  
ἔργοις εἰς τὰς τῆς Ἰλλυρικῆς Χερσονήσου. Πόσον  
εἶναι οὗτο ἀληθὲς ἀπέδειξαν τὰ μέτρα τοῦδε δη-  
μοσιευθέντα ἐγγραφα. Ἀλλὰ δι' αὐτῶν δὲν κατα-  
δηλοῦται μόνον τὸ ζωηρὸν αὐτῆς ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ  
πιστοῦται συγχρόνως καὶ ἡ ἀρμπρως καὶ λελογι-  
σμένη καὶ σύντομος παρακολούθησις τῶν ἐν πάσῃ  
γωνίᾳ τῆς χερσονήσου ταύτης συμβαδόντων, οὐδε-  
μία δὲ κυβερνήτης ἔχει σαφέστεραν καὶ ἀκριβετέ-  
ραν γνῶσιν τῶν τελουμένων ἢ ἡ ἀγγλικὴ κυβερνήτης.  
Τὸ ἀπαίσιον κοιμᾶται δὲν δέσφει τὴν τιμὴν νὰ  
παρακολουθῇται ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς διπλωματίας ἐκ  
τοῦ συνέγγους. Ὁ ἐν Σοφίᾳ ἐπιτετραμμένος τῆς Ἀγ-  
γλίας γράφει ἀπὸ 27 Ἀυγούστου 1902 πρὸς τὸν  
ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν:

«Ὁ Κ. Σαράφωφ, ὑπουργὸς τῶν οικονομικῶν,  
ἐνεργῶν ὡς προσωρινὸς ἀνυπληρωτὴς τοῦ ἀπου-  
σιάζοντος ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν Ἀλέφφ, μοι  
εἶπεν, ὅτι ἐνέκα ἐλλείψεως κεφαλαίων οὐδέτερον  
τιμῆμα τοῦ βουλγαρικοῦ κοιμᾶτου (Σημ. α' Ἀγῶ-  
νος)· διότι, ὡς γνωστὸν, ἕως καὶ νεῖκος διέσθησε  
τοὺς ἀρχηγούς τῆς ληστρικῆς καὶ δολοφονικῆς ὁρ-  
γανώσεως καὶ ἐξ αὐτῆς ἐτέθησαν οἱ δύο κλάδοι,  
ὧν τοῦ μὲν προέσταται ὁ ὁμώνυμος τῷ Βουλγαρῷ  
ὑπουργῷ Σαράφωφ, τοῦ δὲ ὁ καθηγῆται ὁ διδάσκαλος  
τὸ περὶ δολοφονίας ἐγχειρίδιον Μιχαήλ (ἡλικίας), εἶ-  
ναι εἰς θέσιν νὰ πράξῃ τὴν σπουδαίαν ἐπὶ τοῦ πα-  
ρόντος. Μοι προσέθηκε δὲ, ὅτι ἡ πρὸ ὀκτώδεκα μῆ-  
νων γενομένη δυσφύμις τοῦ Σαράφωφ ἐπὶ κακῇ  
διαχείρισι ἐμείωσε τὴν προθυμίαν τῶν εἰσφορῶν  
πιστεῖν δὲ, ὅτι ἐντελὼς ἦδη ἐπαύσαν αἱ εἰσφοραὶ  
αὗται».

Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, οἱ Βούλγαροι ὑπουρ-  
γοὶ γινώσκουσιν ἄριστα τὰ μυστικά τοῦ κοιμᾶτου,  
τὰ μέσα τῆς ἐνεργείας τῶν, τὸν χρόνον τῶν ἀπο-  
φάσεών των, τὰς ἐσωτερικὰς ἐριδας, ἐν ᾗ δὲ ἀν-  
ομολογῶσι πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Δυνά-  
μεων, ὅτι τὰ σχέδιά των ταῦτα εἶναι ἐπικίνδυνα εἰς  
τὴν εἰρήνην, ἀπεριττόφως ἀποδομαζόντες αὐτά,  
ἀρκοῦνται ἐν τούτοις νὰ πείσωσι τοὺς Εὐρωπαίους,  
ὅτι ἡ εἰρήνη οὐδένα διατρέχει κίνδυνον, οὐχὶ διότι  
ἡ βουλγαρικὴ κυβερνήτης θὰ πατάξῃ τὰς δολοφονι-  
κὰς ταύτας συμμορίας, ἀλλὰ διότι αὗται δὲν ἔχουσιν  
χρήματα!

»Ἀτομα δολοφονοῦνται ὑπάρχοντι, ἀλλὰ λαοὶ  
δολοφονοῦν οὐκ! » ἀνέκραξεν πρὸ τριῶν ἐτῶν ἐν τῇ  
βουλῇ τῶν Ἑλλήνων ὁ Ἑλληνας πρωθυπουργὸς κ.  
Γ. Θεοτόκης ἀντικρούων βουλευτὴν τινα ἐπιτρι-  
ψαντα τὰς ἀτιμίας τοῦ κοιμᾶτου εἰς τὴν βουλγα-  
ρικὴν κυβερνήτην. Οἱ πλήρεις γενναίους φροσύνης, δι-  
πλωματικῆς λεπτότητος καὶ πολιτικῆς συνέσεως λό-  
γοι οὗτοι ἐξῆλθον ἐκ τῆς καρδίας τοῦ Ἑλλήνου  
πρωθυπουργοῦ, διότι ἐσκεπτετο ὡς Ἑλληνας, ἀλλὰ  
τὰ πράγματα ἀπέδειξαν, ὅτι ἦσαν λόγοι μὴ ἐφαρ-  
μοζόμενοι εἰς τῆς Βουλγαρίας ὡς Πολιτείας. Οὐ-

δέποτε ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου  
ἀνεφάνη κυβερνήτης προστατεύουσα βδελυροὺς συ-  
νωμότας οὐχὶ κατὰ τοῦ τυραννικοῦ καθεστῶτος,  
ἀλλὰ κατὰ τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας τῶν ἀτόμων  
καὶ δὴ ὁμοδοξῶν τὸ θρησκευμα, καὶ δὴ ὁμοτύχων  
τὴν πολιτικὴν κατάστασιν καὶ κοινὸν ἔχοντων πρὸς τοὺς  
δολοφόνους τὸν πειστήν καὶ τύραννον τῆς ἐλευθερίας  
των. Τοιαύτη κυβερνήτης ἀπέδειχθη ἡλίου φαινό-  
τερον καὶ τοιαύτη πολιτεία οὕσα μόνον ἡ βουλγα-  
ρικὴ. Τα τρία τέταρτα τῶν ἀξιοματικῶν τῆς εἶναι  
μέλη τοῦ κοιμᾶτου, δεκάδες δ' αὐτῶν πρὶν ἢ γεν-  
ναίως διασταυρώσῃσι τὰ ἔφη των ἐπὶ τοῦ πεδίου  
τῆς μάχης πρὸς τοὺς Τούρκους ἢ τοὺς Ἑλλήνας,  
ἐβαψαν ἥδη αὐτὰ ἀνάγκῃ εἰς τὸ αἶμα ἀόπλων Ἑλ-  
λήνων. Ὑπουργοὶ ἀποδεικνύονται οὐχὶ ἀπλῶς μέλη  
τοῦ κοιμᾶτου, ἀλλὰ πρωτοῦργοι τῆς κινήσεως  
τοῦ, ἀναντίτεκτον δὲ κατεφάνη, ὅτι ὁ πρῶτος ὑ-  
πουργὸς τῶν στρατιωτικῶν Πατριάρχῳ εἶχε θέσει τὰς  
ἀποθήκας τοῦ ὕλικου πολέμου τῆς Βουλγαρίας εἰς  
τὰς συμμορίας τοῦ Σαράφωφ.

Καὶ ὑπῆρχον μὲν οἱ δυσπιστοῦντες μέχρι σήμερον  
εἰς ταῦτα, ἀλλὰ νῦν πληθύνεται τὸ φῶς ἐν Εὐρώπῃ  
περὶ τούτου καὶ δὲν ἀπέχει πολὺ μακρὰν ἡ ἡμέρα,  
καθ' ἣν ὁλόκληρος ἡ πεπολιτισμένη ἀνθρωπότης θὰ  
στραφῇ ἐν ὑπεράτῃ ἀρχῇ καὶ ἀχανακῇσιν κατὰ  
πολιτείας, ἥτις ὡς μέσα ἐπιτυχίας τῶν πολιτικῶν  
αὐτῆς βλέψαν υἱοθέτησεν ἐπισήμως τὸ ἐγχειρίδιον  
τοῦ δολοφόνου καὶ τὸν δαυλὸν τοῦ ἐμπρηστοῦ καὶ  
τὸν ἐξ ἐνέδρας ἐκβιβαζόντων συνεδισσών.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 338 ἐγγραφοῦ τῆς 28 Αὐγούστου  
1902 τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐπιτετραμμένου τῆς Ἀγ-  
γλίας πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν εἶναι ἡ  
ἐξαναγκάστων ἰδίᾳ πρὸς ἀνταρῶν τῶν ἐν τῷ γαλ-  
λικῷ Χρόνῳ ἐκτοξευθεισῶν ὕβρεων κατὰ τῆς Ἑλ-  
λάδος ὡς ἐπιλαθόμενης τῶν ἐνδοξῶν παραδόσεων τῆς  
καὶ ὡς συμμαχούσης μετὰ τῶν Τούρκων κατὰ χρι-  
στιανικοῦ λαοῦ, τῶν φίλων τῶν Γάλλων Βουλγα-  
ρων, ἐφ' ᾧ πόσον ὀλίγον ἀξία συγχαρητηρίων εἶναι  
ἡ Γαλλία κατεδείξαν τὰ τελευταῖα γεγονότα. Ἐν  
τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ ὁ κ. Ζαῖμης εὐπαρησιαστικῶς οἰ-  
κτερεῖ τὴν κατὰστασιν τῆς τουρκικῆς χωροφυλακῆς,  
ἥτις μὴ μισθοδοτουμένη ἐπαρκῶς καὶ ἰδίᾳ τακτικῶς,  
συμπράττει μετὰ τῶν βουλγαρικῶν συμμοριῶν εἰς  
τὸ ἔργον τοῦ ἐν Μακεδονίᾳ ὀλέθρου. Ἡ δολοφρο-  
σύνη εἶναι ξένη πρὸς τὰ ἑλληνικὰ ἦθη καὶ τὰς πα-  
ραδόσεις καὶ ἂν ἡ Ἑλλάς ἐδῶκε πρὸς τὴν Εὐ-  
ρώπῃ καὶ τὴν Τουρκίᾳ τῶν πειστήρια τῆς εἰ-  
λικρινοῦς αὐτῆς συμπράξεως πρὸς τήρησιν τῆς εἰ-  
ρήνης, δὲν ἐνομίσετο πρέπον νὰ παραιοποιήσῃ καὶ τὰς  
τουρκικὰς ἀθλιότητας. Ἰδοὺ τί λέγει τὸ ἐγγρα-  
φον τοῦτο.

«Λόρδε μου,

Ἡρόδωτα χθὲς τὸν κ. Ζαῖμην, ἐὰν ἔλαβεν εἰδή-  
σεις νέας ἐκ Μακεδονίας. Ἀπήντησεν, δι' ἐνόμιζεν,  
ὅτι ὁ κ. Μειζᾶς (προεδρὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν  
Λονδίνῳ) ἐγνωρίσεν ἥδη τῇ ὑμετέρᾳ ἐξοχότητι πᾶ-  
σαν πληροφροσίαν νεωστὶ ληφθεῖσαν παρὰ τῆς ἑλ-  
ληνικῆς κυβερνήσεως. Ἀλλ' ἐξηκολούθησε παρα-  
πονοίμενος διὰ τὴν ἀδράνειαν τῆς τουρκικῆς χω-  
ροφυλακῆς κατὰ τῶν βουλγαρικῶν συμμοριῶν—ἡ-  
θελε νὰ εἴπῃ λησίων. Αὕτη δὲν ἔλαβε τοὺς μυθοῖς  
τῆς καὶ προτίμα νὰ ζῇ ἡσυχῶς δι' ἐξόδον τοῦ  
πληθυσμοῦ. Ἀντὶ νὰ ἐντελῇ δυσκολότερα καθή-  
κοντα. Αἱ ἐνοίλοι συμμορίαί, εἶπεν, δεῖκνυνον ὀλι-  
γοτέραν διάθεσιν ἢ πρότερον τοῦ νὰ ἐνοχλῶσι τοὺς  
ὑπαγομένους εἰς τὸ Ὄκριν. Πατριάρχῳ χριστιαν-  
οὺς καὶ περιώρισαν νῦν τὴν προσοχὴν των κατὰ  
τῶν Τούρκων...

»Ὁ κ. Ζαῖμης εἵπειτα ὑπὸνῆσεν τὴν σχεδιαζομέ-  
νην συνάθροισιν 50000 βουλγαρικοῦ στρατοῦ ἐν  
τῷ στενῷ τῆς Σίπκας ἐπὶ τῇ παρασκευαζομένῃ  
αὐτοῦ ἐορτῇ. Τοιαύτη στρατιωτικὴ διαδήλωσις,  
εἶπε, δὲν ἐδικαιολογε







